

Diàleg

AVUI+
Des del 1976

CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

ANTONI CAMBREDÓ, president executiu
JOAN ODINA, conseller delegat
CARLES FLO, adjunt a la presidència
BERTA CASTELLET, directora de màrqueting
GONZALO CANEDO, director comercial
PATRÍCIA TARRIDA, cap de distribució
JOAN SERRA, director de producció
IVAN GRAU, cap financer
QUICO DOMINGO, cap de sistemes

**NOMÉS TENIM FUTUR
AMB BON HUMOR**

Ramon Tremosa i
Balcells

Professor de teoria econòmica a laUB
ramontremosa.com

EN SÍNTESI

Els que
no voten

El gust de Màrius Torres

Jordi Llavina ha escrit fa poc un deliciós article sobre Màrius Torres: tot escoltant *Altres cançons a Mahalta*, de Xavier Monge Trio & Carme Canela, en què es musiquen uns poemes del gran poeta de Lleida, Llavina reconeix que la poesia de Torres li ha tornat el bon humor, al temps que li recorda que la poesia ha de ser un reflex, en paraules, de la bellesa del món. En aquests moments baixos de moral de país (futur incert del català, potent centralisme d'Estat, incapacitat col·lectiva per a fer-hi front), Màrius Torres emergeix com el poeta de l'esperança: ens recorda que hem passat èpoques pitjors i que un home, i un poble, només és derrotat quan accepta internament la derrota que li és proposada. En aquest context, és bàsic recuperar el bon humor: només tenim futur amb bon humor i, com més en tinguem, més futur tindrem.

MÀRIUS TORRES MORÍ EL 29 DE DESEMBRE DE 1942 al sanatori antituberculós del Puig d'Olena (Vallès Oriental), als 32 anys d'edat, lluny de la seva família i dels seus amics, després de sis anys llargs de malaltia. D'aquest jove i brillant metge malalt, que sabia que no es podia guarir, sempre m'ha fascinat la seva capacitat per sobreposar-se a les condicions extremes que li va tocar viure, en un temps extremadament crític per a ell i per al seu país. La seva poesia deliberadament noble i la seva constància en la recerca d'un sentit a la seva vida, destil·lada en paraules profundes i emocionants, és reflex d'una admirable salut espiritual i d'una joia molt fonda, que brollen sorprenentment d'un home físicament tan limitat. Per a Pere Gimferrer aquest fet atorga a la seva poesia una intemporalitat i una universalitat excepcionals.

MÀRIUS TORRES INGRESSÀ AL SANATORI EL 1936 i, en arribar-hi, llançà un sospir de desesma davant d'un futur "tot ell sembrat de sal". Ben aviat, però, s'obrí una esclatxa. A la biblioteca hi conegué Mercè Figueras, la Mahalta dels seus versos. Tot i que "no podem acostar les nostres vides calmes", el seu amor (que no es podia realitzar físicament) es vessà en cançons i poemes inoblidables. També aquell any hi conegué la Maria i l'Esperança i el seu futur gran amic i editor, Joan Sales, entre els quals es generà una correspondència que és bàsica per a entendre què va suposar la guerra a Catalunya. La música, la poesia i la conversa van crear un ambient favorable que va ser essencial per al desenvolupament de la seva obra, tibant la seva ànima "com la corda d'un llaüt".

PER A MÀRIUS TORRES FINS I TOT L'ABSURD POT TENIR un sentit: incompreensible era la malaltia, però ella l'havia dut al Puigd'olena i li havia fet pressentir, a través de la seva missió de poeta, una joia i una fecunditat intenses. Així, des del fons de la malaltia, de la guerra i del país vençut en sorgia la seva flor de l'esperança: "La galerna i el llamp, el torb i la tempesta / sobre l'ample terror l'han combatuda al ras / La flor de l'esperança, minúscula i tenaç / color dels nostres somnis, únicament hi resta".

FINS I TOT LA VISIÓ DE LA MORT SE LI CAPGIRÀ. La seva condició de metge l'autoritzava d'acompanyar l'agonia i el traspàs d'alguns companys del sanatori. Tot contemplant el somriure jacent en el rostre d'algú que acabava de morir va escriure: "Grà-

GUILLERM CIFRE

"D'aquest jove i brillant metge malalt, que sabia que no es podia guarir, sempre m'ha fascinat la seva capacitat per sobreposar-se a les condicions extremes que li va tocar viure"

cies amic, pel més bell dels teus gestos / que ens diu, callant, la certesa que els dicta / Tots aprenuem, dels teus llavis ja testos / que la joia de viure és invicta". I així més tard escriuria el seu esclatant "Això és la joia: ser un ocell / creuar el cel on la tempesta deixà / una pau intensa. / I això és la mort: tancar el ulls / escoltar el silenci de quan la música comença".

CARLES RIBA LI ADREÇÀ UNES PARAULES significatives: "Els poemes de Vostè són els d'una solitud on Déu i la Seva acció i les Seves criatures són presents. Cap màgia d'artista no pretén d'omplir-la ni d'organitzar-la. Un home s'entén amb la Realitat última per una mena de pacte de confiança i accepta-

ció, d'una banda, cap abús de força per l'altra, d'on el to, entre l'oració i la meravella, és sempre tan estrany a tot virtuosisme, és tan a mitja veu..."

CARLES CARDÓ ES PREGUNTÀ pel "cim que hauria assolit la seva poesia si li haguessin estat doblats els anys de vida: no és negligible l'opinió dels que creuen que hauria superat tots els poetes anteriors". Talment la fe és la substància d'allò que s'espera, la poesia de Màrius Torres és l'exhalació del seu coratge sublim davant la vida i davant la mort: "Si jo he de viure solament per a esperar / que sigui a ple saber del dany i la mentida / i, Déu meu, que no deixi mai d'esperar més enllà / si allò que espero no és d'aquesta vida".

MÀRIUS TORRES S'HA REEDITAT SET VEGADES en català, s'ha traduït parcialment al castellà i a l'anglès i s'ha musicat molt: Lluís Llach, nova cançó, polifonies per a cant coral, cançons en forma de lied... un amic, que a casa seva té un dipòsit molt complet de tota la música gravada en català en aquest país, està localitzant força material discogràfic de Màrius Torres, molt més del que ell mateix recordava. Jordi Llavina, per a qui Torres no és pas una de les seves predileccions màximes, reconeix que la seva poesia és una de les millors que ha generat el català en el segle passat. En un país normal Màrius Torres seria dignament presentat i completament traduït a la Fira de Frankfurt. Deixarem de donar-nos aquest gust?

Marçal
Sintes

La conselleria dirigida per Joan Saura es diu d'Interior, Relacions Institucionals i Participació. Atenent a aquesta darrera responsabilitat, va encarregar un estudi sobre la gent que no vota. L'estudi, que ara s'ha fet públic, neix de la inquietud davant l'abstenció i, tot sigui dit de passada, de la creença –històricament no demostrada– que a les forces d'esquerres una participació alta els afavoreix. Hi ha, al meu entendre, dues grans maneres de veure l'abstenció. Una és la paternalista, que és, per exemple, la d'Iniciativa. Per als que la comparteixen, els que no van a votar resulta que pateixen una mena de dolença que els fa distints, i els deixa al marge. Es tractaria d'una mena de malaltia als quals cal *guarir* i *recuperar*. Una abstenció alta fa encendre les alarmes i apareix com el resultat d'una societat insalubre i injusta. Però hi ha un altre punt de vista possible, que podríem anomenar cofoista. Passa per pensar que no votar és una forma d'expressió i, per tant, de participació. L'abstencionista és un adult i si no s'acosta a l'urna seria perquè en el fons els resultats previsibles ja li estan bé. Seguint el fil, es pot concloure que l'abstenció significa que les coses funcionen de forma satisfactòria. Ho provaria el fet que, quan s'esdevé una circumstància molt greu o que causa forta tensió social, la participació es dispara. En resum, uns, els pessimistes, veuen l'ampolla mig buida; els altres, els optimistes, mig plena. El meu parer? Que hi ha veritat en les dues posicions, les quals no són mútuament excloents. L'ampolla és, doncs, plena i buida alhora. m.sintes@hotmail.com